

UZASADNIENIE

Zaskarżonym wyrokiem z dnia 18 listopada 2014 roku Sąd Rejonowy w Pabianicach, IV Wydział Pracy w sprawie o diety i ekwiwalent za urlop wypoczynkowy:

- zasądził od pozwanego P. J. (1) na rzecz powoda J. D. (1) kwotę 25.692,78 zł z ustawowymi odsetkami od dnia 20 czerwca 2014 r. do dnia zapłaty tytułem zwrotu kosztów noclegu oraz kwotę 1.944,88 zł z ustawowymi odsetkami od dnia 20 czerwca 2014 r. do dnia zapłaty tytułem ekwiwalentu za urlop wypoczynkowy (pkt. 1a-b);
- oddalił powództwo przeciwko P. J. (1) w pozostałej części (pkt. 2);
- zasądził od pozwanego (...) spółki z ograniczoną odpowiedzialnością w P. na rzecz powoda kwotę 3.560,46 zł z ustawowymi odsetkami od dnia 9 sierpnia 2013 r. do dnia zapłaty tytułem zwrotu kosztów noclegu oraz kwotę 642,32 zł z ustawowymi odsetkami od dnia 9 sierpnia 2013 r. do dnia zapłaty tytułem ekwiwalentu za urlop wypoczynkowy (pkt. 3a-b);
- oddalił powództwo przeciwko (...) spółce z ograniczoną odpowiedzialnością w P. w pozostałej części (pkt.4);
- oddalił powództwo P. J. (1) przeciwko J. D. (1) (pkt. 5)
- obciążył i nakazał pobrać od pozwanego P. J. (1) na rzecz Skarbu Państwa - Sądu Rejonowego w Pabianicach kwotę 1439 zł tytułem opłaty od pozwu (pkt. 6);
- obciążył i nakazał pobrać od pozwanego (...) spółki z ograniczoną odpowiedzialnością w P. na rzecz Skarbu Państwa - Sądu Rejonowego w Pabianicach kwotę 210 zł tytułem opłaty od pozwu (pkt. 7);
- nadał wyrokowi w pkt. 1 rygor natychmiastowej wykonalności do kwoty 1600 zł brutto, w pkt. 2 do kwoty 1600 zł brutto (pkt. 8-9);
- zasądził od powoda wzajemnego P. J. (1) na rzecz pozwanego wzajemnego J. D. (1) kwotę 450 zł tytułem zwrotu kosztów zastępstwa procesowego pozwanego wzajemnego (pkt. 10);
- zniósł wzajemne koszty procesu między powodem J. D. (1) a pozwanym P. J. (1) oraz między powodem a (...) spółką z ograniczoną odpowiedzialnością w P. (pkt. 11-12).

Powyższe orzeczenie zapadło w oparciu o następujące ustalenia faktyczne:

Powód J. D. (1) został zatrudniony przez pozwanego P. J. (1) prowadzącego Zakład (...) P. J. (1) na podstawie umowy na okres próbny z dnia 5 marca 2012 roku, w charakterze kierowcy, w wymiarze pełnego etatu. W umowie zapisano, że powód będzie otrzymywał wynagrodzenie zasadnicze w wysokości 1250 złotych, ryczałt za godziny nadliczbowe 100 złotych, ryczałt za godziny nocne 150 złotych oraz, że pracownikowi przysługują należności na pokrycie kosztów związanych z podróżą służbową na zasadach i w wysokości określonej w rozporządzeniu, o którym mowa w art. 75 § 2 k.p. Aneksem z dnia 4 czerwca 2012 roku strony przekształciły umowę w umowę na czas określony do dnia 31 grudnia 2012 roku a następnie aneksem z dnia 4 stycznia 2013 roku w umowę o pracę na czas określony do dnia 31 grudnia 2015 roku, z wynagrodzeniem zasadniczym 1600 złotych (kopia umowy i aneksów k. 12 -14). Umowa została rozwiązana za porozumieniem stron w dniu 19 czerwca 2013 roku. W świadectwie pracy wpisano, że powód nie wykorzystał urlopu wypoczynkowego, wypłacono ekwiwalent za urlop wypoczynkowy za 10 dni(80 godzin)

Powód odbył podróże służbowe w ramach umowy o pracę z P. J. (1) w dniach: 6-16 marca 2012 roku P. – A. (Niemcy), 19-28 marca 2012 roku P. – G.(Francja), 29 marca -10 kwietnia 2012 roku P. – W. (Niemcy), 12-18 kwietnia 2012 roku P. – L. (Niemcy), 20-26 kwietnia 2012 roku P. – H. (Niemcy), 26 kwietnia – 5 maja 2012 roku P. – H. (Niemcy),

14-17 maja 2012 roku P.- H. (Niemcy), 23-28 maja 2012 roku P.- L. (Niemcy), 31 maja -11 czerwca 2012 roku P.-E. (Niemcy), 13 - 21 czerwca 2012 roku P. - M. (Niemcy), 22 -30 czerwca 2012 roku P. - (...) (Niemcy), 2 - 9 lipca 2012 roku P. - A.(Belgia), 10-16 lipca 2012 roku P. - A. (Niemcy), 16 -21 lipca 2012 roku P. - S. (Niemcy), 24 lipca - 1 sierpnia 2012 roku P. - E. (Niemcy), 3 - 11 sierpnia 2012 roku P. - H. (Niemcy), 13 -20 sierpnia 2012 roku P. - H. (Niemcy), 21 sierpnia - 1 września 2012 roku P. - C. (Niemcy), 3 - 11 września 2012 roku P. - (...) B. (Włochy), 13-18 września 2012 roku P. - S.(Niemcy), 19 - 28 września 2012 roku P. - W.(Niemcy), 2 - 8 października 2012 roku P. - N. (Niemcy), 11-20 października 2012 roku P. - N.(Niemcy), 23-27 października 2012 roku P. - T.(Niemcy), 31 października - 10 listopada 2012 roku P. - N. (Niemcy), 12-13 listopada 2012 roku P. - H.(Niemcy), 14-22 listopada 2012 roku L. - M. (Niemcy), 27 listopada -1 grudnia 2012 roku P. - P.(Niemcy), 6-13 grudnia 2012 roku P. - F.(Belgia), 17-22 grudnia 2012 roku P. - H. (Niemcy), 31 grudnia 2012 roku - 3 stycznia 2013 r. P. -E.(Niemcy), 6-8 stycznia 2013 r. P. -E.(Niemcy), 9-17 stycznia 2013 r. P. -E.(Niemcy), 18-24 stycznia 2013 r. P. -E. (Niemcy), 25 -31 stycznia 2013 r P. -B. (Niemcy), 4 - 13 lutego 2013 r P. -V.(Holandia), 8-16 marca 2013 r. P. -A. (Niemcy), 18-30 marca 2013 r P. -M. (Belgia), 6-10 kwietnia 2013 r P. -A. (Niemcy), 12- 19 kwietnia 2013 r P. - D. (Francja), 24-27 kwietnia 2013 r. P. - A. (Niemcy), 10-17 maja 2013 roku P. - h. (Niemcy), 24 maja - 5 czerwca 2013 r. P. - B. (Niemcy), 10-14 czerwca 2013 roku P. - B. (Niemcy).

Należność za noclegi za powyższe podróże wynosi łącznie 25 692, 78 złotych.

W dniu 6 czerwca 2013 roku została zarejestrowana spółka (...) spółka z ograniczoną odpowiedzialnością w P., P. J. zaprzestał prowadzenia działalności gospodarczej na własny rachunek.

W dniu 19 marca 2013 roku powód zawarł z pozwaną spółką (...) spółka z ograniczoną odpowiedzialnością w P. umowę o pracę na czas określony do dnia 31 grudnia 2015 roku, w charakterze kierowcy, w wymiarze pełnego etatu. W umowie zapisano, że powód będzie otrzymywał wynagrodzenie zasadnicze w wysokości 1600 złotych, wynagrodzenie składa się z wy nagrodzenia zasadniczego 1180 złotych, ryczałtu za godziny nadliczbowe 170 złotych, ryczałtu za godziny nocne 150 złotych oraz, że pracownikowi przysługują należności na pokrycie kosztów związanych z podróżą służbową na zasadach i w wysokości określonej w rozporządzeniu, o którym mowa w art. 75 5 par 2 k.p.

Powód odbył w ramach umowy ze spółką (...) podróże służbowe w dniach: 20-28 czerwca 2013 roku P. - T. (Niemcy), 22 lipca - 7 sierpnia 2013 roku 2012 roku P. - P. (Francja). Należność za noclegi za powyższe podróże wynosi łącznie 3560, 46 złotych.

Strony rozwiązały umowę o pracę za porozumieniem stron z dniem 8 sierpnia 2013 r.

Kierowcy zarówno w przedsiębiorstwie P. J. jak i w spółce (...) wynagradzani są otrzymując wynagrodzenie podstawowe - najniższą krajową i 10 % od frachtu, czyli 10 % od wartości przewożonego ładunku, w miejsce diet. Każdy kierowca otrzymuje list przewozowy - zlecenie, gdzie jest cena frachtu. Kierowcy rozliczani są po podróżach lub miesięcznie, wyliczany jest wówczas fracht.

W umowach ustnych między powodem a pozwanymi umówiono się na wynagrodzenie podstawowe i 10 % od frachtu, wbrew zapisom umowy o pracę.

Początkowo powód płacił podczas podróży za paliwo przy pomocy kart (...), a od stycznia 2013 roku otrzymywał zaliczki na paliwo. Powód, na polecenie pracodawcy, założył prywatne konto w banku (...), które służyło do rozliczeń z pracodawcą. Na to konto wpływały zaliczki na paliwo, wynagrodzenie podstawowe i zaliczki na delegacje. Powód otrzymał od pozwanego P. J. (1) łącznie tytułem zaliczek na podróże służbowe kwotę 29200 złotych. Powód otrzymał od pozwanej spółki (...) sp. z o.o łącznie tytułem zaliczek na podróże służbowe kwotę 5000 złotych.

Odrębnie powód otrzymywał wynagrodzenie zasadnicze.

W dniu 28 czerwca 2013 roku powód zawarł ze spółką (...) spółka z o.o. umowę zlecenia na okres od 28 czerwca 2013 roku do 22 lipca 2013 roku, na podstawie której odbył podróże służbowe w dniach: 29 czerwca – 4 lipca 2013 roku P. – K.(Belgia), 8 - 19 lipca 2013 roku P. - M.(Francja) został rozliczony.

Kierowcy podejmują zlecenia dla równoległych firm.

W dniu 18 marca 2013 roku powód J. D. (1) złożył oświadczenie, że otrzymał wszystkie należne kwoty delegacji za 2012 rok w firmie (...) spółka z o.o. Wszyscy pracownicy składali takie oświadczenie.

Podczas podróży J. D. (1) nocował w kabinie sypialnej samochodu. Kabiny są certyfikowane.

J. D. został ukarany mandatem karnym w kwocie 220 euro- 1000 złotych, ponieważ nie opłacił przejazdu autostradą. Pracodawca przełał na konto powoda 1000 złotych na koszty mandatu, jednakże powód nie mógł podjąć powyższej kwoty z bankomatu, ponieważ nie uaktywnił wcześniej karty bankowej. Dlatego też pracodawca przekazał kolejną kwotę 1000 złotych innemu kierowcy P. M. który przywiózł pieniądze J. D. na opłacenie mandatu.

Samochody wyposażone są w tzw. Go B., urządzenie, które emituje elektroniczny sygnał opłaty za autostrady. Doładowanie urządzenia(opłacenie przejazdu autostradami) odbywa się na stacjach benzynowych konkretnego kraju. Kiedy urządzenie nie ma dostatecznych środków emituje sygnał dźwiękowy dla kierowcy. Za doładowanie urządzenia odpowiedzialni są kierowcy.

Podczas jednej z podróży powód pozostawił u odbiorcy towar wraz z paletami, które powinny zostać przez odbiorcę oddane. Były to palety nietypowe, pozwany został obciążony kosztem palet w wysokości 380 euro, w rozliczeniu odbiorca nie zapłacił za usługę 330 euro. Powód został obciążony tymi kosztami.

Podczas podróży do Niemiec powód nie dopełnił obowiązku celnego (nie pobrał dokumentu EX z Jeny), który był niezbędny dla towaru, który dalej podróżował na Białoruś. Powód był informowany o konieczności pobrania tego dokumentu. Brak dokumentu spowodował konieczność przeładowania części towaru jadącego na Białoruś i ponowną podróż do Niemiec celem oclenia towaru. Podróż wykonał powód, koszt paliwa wyniósł 986,21 złotych. Pozwany P. J. (1) dokonał potrąceń z wypłat powoda w łącznej wysokości 4422 złotych na poczet mandatu karnego w kwocie 1000 złotych, wydatków na paliwo 1200 złotych za transport towarów na trasie P. – J., który odbył się powodu nienależytego wykonania obowiązków przez powoda, 1622 złote– kara za niezwrócone przez powoda palety, koszt kursu (...) 600 złotych.

Powód wykazał pracodawcy – P. J. (1) okres zatrudnienia od 18 maja 1987 roku do 31 grudnia 1991 roku, oraz od 1 czerwca 2009 roku do 15 lutego 2012 roku.

Powód nie korzystał z urlopu wypoczynkowego u żadnego z pozwanych, nie otrzymał ekwiwalentu za urlop wypoczynkowy.

Sąd I instancji ustalił stan faktyczny w oparciu o zeznania świadków P. S., P. S., J. G., M. L., J. J., P. M.. Zeznania świadków są jasne, konsekwentne, potwierdzają się i uzupełniają wzajemnie. Wskazał, iż wynika z nich jednoznacznie, że wynagrodzenie kierowcy zarówno w firmie (...) jak i w spółce (...) składało się z wynagrodzenia podstawowego – najniższej krajowej i 10 % wartości frachtu, który pokrywał koszt delegacji.

Sąd nie dał wiary powodowi, w części w której twierdzi, że jego wynagrodzenie nie było uzależnione od frachtu. W ocenie Sądu, zeznania powoda w tym zakresie są odosobnione i nieprzekonujące. J. J. zeznała, że sposób wynagradzania przy pomocy frachtu dotyczy wszystkich kierowców, taka jest polityka firmy, a jest to bezpośrednio związane z ekonomiczną stroną prowadzenia przedsiębiorstwa. W związku z powyższym Sąd uznał, iż nie wydaje się być prawdopodobne, aby tylko powód miał być rozliczany na innych zasadach. W ocenie Sądu bardziej wiarygodna i przekonująca jest sytuacja wskazywana przez pozwanych, co do wynagradzania pracowników na podstawie procentu od frachtu, tym bardziej, że okoliczności te potwierdzają wszyscy świadkowie – kierowcy pracujący w pozwanej spółce.

Ponadto J. G. zeznał, że rozmawiał z powodem co do sposobu jego wynagradzania i powód mówił, że liczony jest od frachtu. Sąd wskazał, iż o tym, że kierowcy, w tym powód, byli rozliczani przy pomocy udziału procentowego we frachcie świadczą również pośrednio zeznania A. D., która zeznała, że mąż mówił spedytorowi, że nie otrzymuje wynagrodzenia, a spedytor był zdziwiony i miał powiedzieć, że frachty były bardzo dobre. A D. zeznała również, że niektórzy kierowcy mieli propozycje wynagrodzenia od frachtu.

Natomiast zeznania A. D. w części dotyczącej sposobu wynagradzania J. D. (1) Sąd uznał za wewnętrznie sprzeczne, bowiem świadek najpierw twierdzi, że do końca nie wie jak mąż był rozliczany, następnie, że powinien otrzymywać podstawy i delegacje, w innym z kolei miejscu, że miał być rozliczany w cyklach miesięcznych, co ustalił ustnie z p. J., w jeszcze innym miejscu twierdzi, że nie wie jaką kwotę powinien otrzymać mąż, bo do tej pory niewiadomo jak pozwana firma rozliczała diety wyjazdów zagranicznych, w jeszcze innym, że mąż nie mówił w jaki sposób ustalono wysokość diet za podróże zagraniczne. Tym samym zeznania A. D. jako niemiarodajne, nie spójne, a wręcz wewnętrznie sprzeczne zdaniem Sądu nie mogły stanowić podstawy dla ustalenia stanu faktycznego. Sąd nie dał również wiary A. D., kiedy twierdzi, że podpis na oświadczeniu nie jest podpisem J. D., przeczy temu sam powód, który nie kwestionuje, że podpis na piśmie jest jego.

Sąd pominął dokumenty i inne dowody dotyczące: opłaty za kurs (...) oraz rozliczenia paliwa, bowiem kwestie te nie były objęte żadnym żądaniem. W związku z powyższym, Sąd uznał, iż podnoszone przez pozwanego kwestie rozliczeń za paliwo z powodem i zaliczania ewentualnych nadpłat na wysokość delegacji nie mogą być wzięte pod uwagę przy rozstrzygnięciu w niniejszej sprawie.

W oparciu o tak ustalony stan faktyczny Sąd Rejonowy uznał, iż powództwo J. D. (1) zasługuje na uwzględnienie w części, natomiast powództwo wzajemne P. J. (1) nie zasługuje na uwzględnienie.

Sąd podniósł, iż zgodnie z art. 21 a ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 roku o czasie pracy kierowców (Dz.U.2012.1155 j.t.) kierowcy w podróży służbowej, przysługują należności na pokrycie kosztów związanych z wykonywaniem tego zadania służbowego, ustalane na zasadach określonych w przepisach art. 77⁵ § 3-5 ustawy z dnia 26 czerwca 1974 r. - Kodeks pracy.

Natomiast z art. 77⁵ § 1 k.p. stanowi, iż pracownikowi wykonującemu na polecenie pracodawcy zadanie służbowe poza miejscowością, w której znajduje się siedziba pracodawcy, lub poza stałym miejscem pracy przysługują należności na pokrycie kosztów związanych z podróżą służbową.

Sąd powołał się kolejno na:

§ 2 zgodnie z którym, minister właściwy do spraw pracy określi, w drodze rozporządzenia, wysokość oraz warunki ustalania należności przysługujących pracownikowi, zatrudnionemu w państwowej lub samorządowej jednostce sfery budżetowej, z tytułu podróży służbowej na obszarze kraju oraz poza granicami kraju. Rozporządzenie powinno w szczególności określać wysokość diet, z uwzględnieniem czasu trwania podróży, a w przypadku podróży poza granicami kraju - walutę, w jakiej będzie ustalana dieta i limit na nocleg w poszczególnych państwach, a także warunki zwrotu kosztów przejazdów, noclegów i innych wydatków;

§ 3. stanowiący, iż warunki wypłacania należności z tytułu podróży służbowej pracownikowi zatrudnionemu u innego pracodawcy niż wymieniony w § 2 określa się w układzie zbiorowym pracy lub w regulaminie wynagradzania albo w umowie o pracę, jeżeli pracodawca nie jest objęty układem zbiorowym pracy lub nie jest obowiązany do ustalenia regulaminu wynagradzania;

§ 4. postanowienia układu zbiorowego pracy, regulaminu wynagradzania lub umowy o pracę nie mogą ustalać diety za dobę podróży służbowej na obszarze kraju oraz poza granicami kraju w wysokości niższej niż dieta z tytułu podróży służbowej na obszarze kraju określona dla pracownika, o którym mowa w § 2.

§ 5. w przypadku gdy układ zbiorowy pracy, regulamin wynagradzania lub umowa o pracę nie zawiera postanowień, o których mowa w § 3, pracownikowi przysługują należności na pokrycie kosztów podróży służbowej odpowiednio według przepisów, o których mowa w § 2.

Mając na uwadze powyższe, Sąd oddalił powództwo J. D. (1) dotyczące żądania diet z tytułu podróży służbowych. Sąd ustalił, że wynagrodzenie powoda (u obu pozwanych) składało się z części podstawowej i 10 % frachtu. W ocenie Sądu ustalenie wynagrodzenia kierowcy w takim kształcie jest możliwe w oparciu o art. 21 a ustawy o czasie pracy kierowców w zw. z art. 77 (5) par 3 k.p. Skoro zatem strony umówiły się na inny sposób rozliczeń, żądanie powoda oparte o wyliczenia tzw. delegacji tzn. diet w oparciu o przepisy rozporządzenia Ministra Pracy i Polityki Socjalnej z dnia 29 stycznia 2013 r. (Dz.U. 2013 poz. 167) w sprawie należności przysługujących pracownikowi zatrudnionemu w państwowej lub samorządowej jednostce sfery budżetowej z tytułu podróży służbowej jest zdaniem Sądu bezpodstawne. Tym samym powództwo w zakresie diet Sąd oddalił w całości.

Sąd Rejonowy uwzględnił co do zasady żądania J. D. (1) od obu pozwanych w zakresie zwrotu kosztów noclegów. Wskazał, iż zgodnie z rozporządzenia Ministra Pracy i Polityki Socjalnej z dnia 29 stycznia 2013 r. (Dz.U. 2013 poz. 167) w sprawie należności przysługujących pracownikowi zatrudnionemu w państwowej lub samorządowej jednostce sfery budżetowej z tytułu podróży służbowej pracownikowi przysługuje zwrot kosztów noclegów, w wysokości stwierdzonej rachunkiem a w razie nie przedłożenia rachunku ryczałt w wysokości 25% limitu określonego w poszczególnych państwach w załączniku do rozporządzenia(par 2 i par 16 rozporządzenia).

W ocenie Sądu zapewnienie powodowi J. D. (1) możliwości noclegu w kabinie sypialnej samochodu, nie stanowi zapewnienia pracownikowi bezpłatnego noclegu w rozumieniu par 16 ust 4 powyższego rozporządzenia.

Sąd zważył, iż kwestia ta była wielokrotnie przedmiotem orzecznictwa Sądu Najwyższego, jednakże ostatnie orzeczenia nie pozostawiają wątpliwości co do wykładni zwrotu bezpłatny nocleg kierowcy w transporcie międzynarodowym. Sąd wskazał, iż:

- w wyroku z dnia 18 stycznia 2013 roku w sprawie II PK 144/12 (LEX nr 1375389) Sąd Najwyższy stwierdza, że umożliwienie kierowcy spania w kabinie samochodu nie stanowi zapewnienia pracownikowi bezpłatnego noclegu w rozumieniu § 9 ust. 4 rozporządzenia z dnia 19 grudnia 2002 r. w sprawie wysokości oraz warunków ustalania należności przysługujących pracownikowi zatrudnionemu w państwowej lub samorządowej jednostce budżetowej z tytułu podróży służbowej poza granicami kraju (Dz. U. Nr 236, poz. 1991). Pracownik powinien wówczas uzyskać rekompensatę i za odpowiednią przyjmuje się wysokość ryczałtową odpowiadającą kwocie kosztu noclegu, w razie nieprzedłożenia rachunku za nocleg.

- w uchwale Sądu Najwyższego z dnia 12 czerwca 2014 r. w sprawie II PZP 1/14(LEX nr 1469181)Sąd Najwyższy stwierdza, że zapewnienie pracownikowi - kierowcy samochodu ciężarowego odpowiedniego miejsca do spania w kabinie tego pojazdu podczas wykonywania przewozów w transporcie międzynarodowym nie stanowi zapewnienia przez pracodawcę bezpłatnego noclegu w rozumieniu § 9 ust. 4 rozporządzenia Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 19 grudnia 2002 r. w sprawie wysokości oraz warunków ustalania należności przysługujących pracownikowi zatrudnionemu w państwowej lub samorządowej jednostce sfery budżetowej z tytułu podróży służbowej poza granicami kraju (Dz.U. Nr 236, poz. 1991 ze zm.), co powoduje, że pracownikowi przysługuje zwrot kosztów noclegu na warunkach i w wysokości określonych w § 9 ust. 1-3 tego rozporządzenia albo na korzystniejszych warunkach i wysokości, określonych w umowie o pracę, układzie zbiorowym pracy lub innych przepisach prawa pracy.

- w wyroku z dnia 4 września 2014 roku w sprawie I PK 7/14 (Lex 1515145) Sąd Najwyższy stwierdza, że obowiązkiem pracodawców zatrudniających kierowców w transporcie międzynarodowym jest zapewnienie pracownikowi bezpłatnego noclegu umożliwiającego odpowiednią regenerację sił, przy czym warunku tego nie spełnia miejsce do spania w kabinie pojazdu (nawet, gdy ma ono wysoki standard).

Sąd I instancji w pełni podzielił powyższe poglądy. W konsekwencji, uwzględnił co do zasady powództwo J. D. (1) z tytułu ryczałtu za noclegi za podróże zagraniczne. Sąd podniósł, iż powód miał zapewnione miejsce do spania w kabinie sypialnej pojazdu, ale nie jest to okoliczność wystarczająca dla uznania, że pracodawca zapewnił powodowi bezpłatny nocleg zgodnie z par 16 rozporządzenia Ministra Pracy i Polityki Socjalnej z dnia 29 stycznia 2013 r. (Dz.U. 2013 poz. 167) w sprawie należności przysługujących pracownikowi zatrudnionemu w państwowej lub samorządowej jednostce sfery budżetowej z tytułu podróży służbowej.

Tym samym Sąd zasądził od P. J. (1) na rzecz J. D. (1) z tego tytułu kwotę 25692, 78 złotych – sumę ryczałtów za noclegi za wszystkie podróże służbowe wykonane na rzecz pozwanego zgodnie z zestawieniem k. 17-56.

W dalszej kolejności jedynie częściowo, co do kwoty 3560, 46 złotych Sąd uwzględnił powództwo w zakresie żądania zwrotu kosztów noclegów od (...) spółki z o. o tj. w zakresie 2 podróży służbowych. Sąd zaznaczył, iż ze zgromadzonego materiału dowodowego wynika, że pozostałe podróże objęte żądaniem wykonane były na podstawie umowy zlecenia dla innego podmiotu – spółki (...) spółki z ograniczoną odpowiedzialnością, tym samym powództwo w pozostałym zakresie w braku legitymacji biernej pozwanego musiało ulec oddaleniu.

Powołując się na przepis art. 152. § 1 k.p. Sąd wskazał, iż pracownikowi przysługuje prawo do corocznego, nieprzerwanego, płatnego urlopu wypoczynkowego, zwanego dalej "urlopem", na podstawie art. 154 § 1 k.p. wymiar urlopu wynosi:

- 1) 20 dni - jeżeli pracownik jest zatrudniony krócej niż 10 lat,
- 2) 26 dni - jeżeli pracownik jest zatrudniony co najmniej 10 lat.

Na podstawie zaś art. 171. § 1 k.p. w przypadku niewykorzystania przysługującego urlopu w całości lub w części z powodu rozwiązania lub wygaśnięcia stosunku pracy pracownikowi przysługuje ekwiwalent pieniężny.

Sąd uznał, że powodowi J. D. (1) przysługiwał urlop wypoczynkowy w wymiarze 20 dni w roku podczas pracy u pozwanego P. J. (1), z uwagi na wykazany przez powoda staż pracy, zatem żądanie powoda obliczone w oparciu o podstawę 26 dni urlopu nie mogło zostać uwzględnione. Sąd zasądził tytułem ekwiwalentu kwotę 1944, 88 złotych tj za 22 dni niewykorzystanego urlopu liczonego od podstawy wymiaru 20 dni, oddalając powództwo w pozostałej części. Nadto Sąd w całości uwzględnił powództwo w zakresie żądania ekwiwalentu za urlop wypoczynkowy od pozwanego (...) spółki z ograniczoną odpowiedzialnością.

Sąd zważył, iż na pozwanym jako pracodawcy ciąży obowiązek prowadzenia dokumentacji w sprawach związanych ze stosunkiem pracy(art. 94 pkt 9 a k.p). Zgodnie zaś z wyrokiem Sądu Apelacyjnego w Białymstoku z dnia 10 kwietnia 2003 r. III APA 40/02(OSA 2003/12/43, OSAB 2003/3/45, Lex 79914) brak dokumentacji płacowej wynikający z zaniedbania jej prowadzenia przez pracodawcę powoduje zmianę wynikającego z art. 6 k.c. rozkładu ciężaru dowodów, przerzucając go na osobę zaprzeczającą faktom, z których strona powodowa wywodzi skutki pozwu. W ocenie Sądu pozwani nie wykazali w żaden sposób, że wypłacili powodowi ekwiwalent za urlop wypoczynkowy, ani że urlop ten został powodowi udzielony w naturze.

Sąd uwzględnił powództwo także w zakresie żądanych ustawowych odsetek od żądanych należności w oparciu o art. 359 kc w zw. z art. 481 k.c. w zw. z art. 300 k.p. ustalając początek biegu terminu naliczania odsetek od pozwanego P. J. (1) na dzień 20 czerwca 2013 roku, a od (...) spółki z ograniczoną odpowiedzialnością na dzień 9 sierpnia 2013 roku tj. pierwszy dzień po dniu, kiedy nastąpiło rozwiązanie umów o pracę między stronami.

O rygorze natychmiastowej wykonalności Sąd orzekł na podstawie art. 477² § 1 kpc.

W dalszej kolejności Sąd zważył, iż powództwo wzajemne nie zasługuje na uwzględnienie. Wskazał, iż zgodnie z art. 114 k.p. pracownik, który wskutek niewykonania lub nienależytego wykonania obowiązków pracowniczych ze swej winy wyrządził pracodawcy szkodę, ponosi odpowiedzialność materialną według zasad określonych w przepisach

niniejszego rozdziału, art. 115 k.p stanowi, że pracownik ponosi odpowiedzialność za szkodę w granicach rzeczywistej straty poniesionej przez pracodawcę i tylko za normalne następstwa działania lub zaniechania, z którego wynika szkoda.

W ocenie Sądu powód J. D. (1) nienależycie wykonując obowiązki spowodował szkodę pracodawcy związaną z koniecznością opłacenia mandatu karnego, za przejazd autostradą bez opłaty. Za opłaty drogowe (doładowanie urządzenia gobox) odpowiedzialny jest kierowca, a zatem skoro powód nie zadbał o uzupełnienie urządzenia ponosi odpowiedzialność za mandat z tego tytułu. Również w zakresie szkody związanej z ponowną podróżą do Jeny, celem oclenia części towaru wysyłanego na Białoruś, Sąd wskazał, iż nie ma wątpliwości, że to zaniechanie powoda spowodowało konieczność powrotu do Jeny, a co za tym idzie wydatki związane z paliwem. Szkoda pracodawcy jest bezsporna i zdaniem Sądu to pracownik jest za nią odpowiedzialny. Sąd uznał, iż nie ma również wątpliwości, że powód zaniechał swoje obowiązki i pozostawił palety u odbiorcy, mimo, że ze zlecenia jasno wynikało, że powinny zostać zwrócone. W tym zakresie odpowiedzialność powoda, jak również wysokość szkody nie budziła wątpliwości Sądu.

Mimo powyższych okoliczności Sąd uznał, iż roszczenie P. J. nie zasługuje na uwzględnienie wobec jego całkowitego zaspokojenia. Sąd zaznaczył, iż z materiału dowodowego (oświadczeń powoda wzajemnego) wynika, że pracodawca P. J. potrącił z wynagrodzenia powoda łącznie kwotę 4422 złotych z tytułu mandatu, kosztu ponownego oclenia towaru i braku zwrotu palet. A zatem skoro P. J. dokonał potrącenia tych kwot z wynagrodzenia J. D. (choć bez jego pisemnej zgody w trybie art. 91 par 1 k.p) szkoda została już zaspokojona i roszczenie jest niezasadne, a w konsekwencji Sąd oddalił je w całości.

O nie uiszczonych kosztach sądowych Sąd orzekł na podstawie art. 113 ust. 1 Ustawy z dn. 28 lipca 2005r. o kosztach sądowych w sprawach cywilnych (Dz. U. Nr 167, póź. 1398 ze zm.) i nakazał pobrać od pozwanego P. J. (1) na rzecz Skarbu Państwa Sądu Rejonowego w Pabianicach kwotę 1439 złotych tytułem nie uiszczonych opłat stosunkowej od pozwu uwzględniającego powództwo a od pozwanej (...) spółki z o.o. kwotę 210 złotych. Sąd podniósł, iż bezspornym jest, iż postępowanie z zakresu prawa pracy w sprawach o roszczenia pracowników jest wolne od opłat. Oznacza to, iż pracownik wnoszący powództwo korzysta ze zwolnienia podmiotowego od ponoszenia kosztów sądowych. Nie oznacza to jednak, iż pracodawca w razie przegranej procesu nie jest zobowiązany do ponoszenia np. nie uiszczonych opłat stosunkowej w całości lub części albowiem nie jest on zwolniony od jej ponoszenia z mocy ustawy. Oznacza to, iż w orzeczeniu kończącym postępowanie w sprawie sąd może nakazać ściąganie również tych kosztów od pracodawcy. Sąd wskazał, iż powyższy pogląd jest zgodny w tym zakresie z orzecznictwem Sądu Najwyższego wyrażonym w uchwale z dnia 05.03.2007r M. P. Pr. Nr 7 z 2007 póź. 368.

O kosztach zastępstwa procesowego powództwa głównego Sąd orzekł na podstawie art. 100 kpc w związku z przepisami rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 28 września 2002 r. w sprawie opłat za czynności adwokackie oraz ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów pomocy prawnej udzielonej przez adwokata ustanowionego z urzędu (Dz. U. z 2013 poz. 461) uznając, że żądania stron tylko częściowo zostały uwzględnione, nakład pracy obu pełnomocników jest porównywalny, a każda ze stron uzyskała korzystne dla siebie rozstrzygnięcie w zbliżonym procencie od zgłoszonego żądania (powód J. D. (1) wygrał co do spółki (...) w 52 %, a co do pozwanego P. J. (1) w 54 %).

O kosztach zastępstwa procesowego powództwa wzajemnego Sąd orzekł na podstawie art. 98 kpc w zw. z par 6 pkt 3 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 28 września 2002 r. w sprawie opłat za czynności adwokackie oraz ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów pomocy prawnej udzielonej przez adwokata ustanowionego z urzędu (Dz. U. z 2013 poz. 461).

Apelację od powyższego orzeczenia wniósł pełnomocnik pozwanych w części uwzględniającej powództwo powoda tj. pkt. 1a i b, 3a i b oraz w części oddalającej powództwo pozwanego tj. pkt. 5. Zaskarżonemu wyrokowi zarzucił:

1. naruszenie przepisów postępowania art. 233 § 1 k.p.c. przez dokonanie dowolnej oceny zebranego w sprawie materiału dowodowego, bez jego wszechstronnego rozważenia i pominięcia szeregu dowodów poprzez:

- pominięcie dowodów w postaci rozliczeń zużycia przez powoda paliwa oraz wydatków drogowych i sum na nie przekazanych przez pozwanego, w sytuacji powstałej znacznej nadwyżki i objęcia jej przez pozwanego zasadnym zarzutem potrącenia,

- nieuwzględnienie wypłaty powodowi przez P. J. (1) ekwiwalentu za 10 dni urlopu wypoczynkowego i ustalenia, iż wobec braku okresów urlopowych w okresie zatrudnienia przysługuje mu ekwiwalent za 22 dni, w sytuacji gdy na wystawiony świadectwie pracy powód potwierdził wypłatę mu owego ekwiwalentu urlopowego za 10 dni

- nieuwzględnieniu odbycia przez powoda w okresie zatrudnienia w (...) Sp. z o.o. urlopów wypoczynkowych, w sytuacji złożenia stosownych wniosków urlopowych przez powoda, co skutkowało uznaniem, iż należy jest mu ekwiwalent za niewykorzystany urlop w wymiarze 642,32 złotych.

2. naruszenie przepisów prawa materialnego tj.:

- art. 6 kc, poprzez jego niezastosowanie i bezpodstawne przyjęcie odbycia przez powoda podróży służbowych we wskazanych przez niego okresach, wobec braku jakichkolwiek obiektywnych dowodów przedstawionych przez powoda potwierdzających, czy chociażby uprawdopodobniających odbycie takich podróży służbowych, co skutkowało bezprawnym domniemaniem zaistnienia takich okoliczności.

- art. 498 kc poprzez jego nie zastosowanie i nieuwzględnienie, w sytuacji gdy strona pozwana wielokrotnie w toku procesu podnosiła o zasadnych wobec powoda roszczeniach, z tytułu wypłaconych mu w nadmiarze kwot na paliwo oraz koszty podróży i woli wzajemnego ich rozliczenia z dochodzonymi przez powoda roszczeniami, tj. kompensaty.

3. Błędy w ustaleniach faktycznych poprzez przyjęcie,

- iż strona pozwana w toku procesu, przyznała o odbyciu przez powoda podróży służbowych w czasie i kierunku przez niego opisanym, a tym samym o bezsporności tych okoliczności, w sytuacji gdy fakty te i dowolnie określone na ich podstawie roszczenia powoda, były przez pozwanych przez cały okres procesu kwestionowane,

- iż strona pozwana dokonała potrącenia kwoty 4367,92 złotych, należnej jej od powoda z tytułu szkód przez niego wyrządzonych, w sytuacji gdy w wyniku dokonanych wzajemnych rozliczeń między stronami, do potrącenia tego w istocie nie doszło, a tym samym roszczenie to nadal było i jest zasadne,

- iż powodowi należy jest od P. J. (1) ekwiwalent za urlop wypoczynkowy w wymiarze 22 dni, w sytuacji gdy wypłacono mu ekwiwalent za 10 dni.

Z uwagi na powyższe skarżący wniósł o zmianę zaskarżonego orzeczenia poprzez oddalenie powództwa, ewentualnie o uchylenie zaskarżonego wyroku i przekazanie sprawy do ponownego rozpoznania Sądowi Rejonowemu w Pabianicach. Ponadto skarżący wniósł o zasądzenie od powoda na rzecz pozwanych kosztów postępowania przed sądem II Instancji, w tym kosztów zastępstwa procesowego według norm przepisanych.

Nadto z ostrożności procesowej w przypadku uznania, iż w toku procesu przed sądem I instancji nie doszło choćby w sposób dorozumiały do złożenia przez pozwanych zarzutu kompensaty, wobec uprzedniego powołania wszelkich dowodów na tą okoliczność, na tym etapie procesu skarżący podniósł taki zarzut do kwoty 14.973,31 złotych.

W odpowiedzi na powyższe pełnomocnik powoda wniósł o oddalenie apelacji w całości.

Sąd Okręgowy w Łodzi zważył, co następuje:

Apelacja nie zasługuje na uwzględnienie.

W ocenie Sądu Okręgowego, Sąd pierwszej instancji wydał trafne orzeczenie, znajdujące oparcie w zebranych w sprawie materiale dowodowym i obowiązujących przepisach prawa. Sąd Rejonowy poczynił poprawne ustalenia faktyczne i dokonał właściwej subsumcji prawnej.

Zgodnie z art. 233 § 1 k.p.c. Sąd ocenia wiarygodność i moc dowodów, według własnego przekonania na podstawie wszechstronnego rozważenia zebranego materiału. Oznacza to, że wszystkie ustalone w toku postępowania fakty powinny być brane pod uwagę przy ocenie dowodów, a tok rozumowania sądu powinien znaleźć odzwierciedlenie w pisemnych motywach wyroku.

W ocenie Sądu Okręgowego skuteczny zarzut przekroczenia granic swobody w ocenie dowodów może mieć zatem miejsce tylko w okolicznościach szczególnych. Dzieje się tak w razie pogwałcenia reguł logicznego rozumowania bądź sprzeniewierzenia się zasadom doświadczenia życiowego (por. wyrok SN z 6.11.2003 r. II CK 177/02 niepubl.).

Podkreślenia wymaga także fakt, że dla skuteczności zarzutu naruszenia swobodnej oceny dowodów nie wystarcza stwierdzenie o wadliwości dokonanych ustaleń faktycznych, odwołujące się do stanu faktycznego, który w przekonaniu skarżącego odpowiada rzeczywistości. Koniecznym jest bowiem wskazanie przyczyn dyskwalifikujących postępowanie Sądu w tym zakresie. W szczególności skarżący powinien wskazać jakie kryteria oceny dowodów naruszył Sąd przy ocenie konkretnych dowodów uznając brak ich wiarygodności i mocy dowodowej lub niesłusznie im je przyznając. Ponadto jeżeli z określonego materiału dowodowego sąd wyprowadza wnioski logicznie poprawne i zgodne z doświadczeniem życiowym, to dokonana ocena nie narusza reguł swobodnej oceny dowodów i musi się ostać, choćby w równym stopniu, na podstawie tego materiału dowodowego można było wysnuć wnioski odmienne (post SN z 23.01.2001 r. IV CKN 970/00, niepubl. wyrok SN z 27.09.2002 r. II CKN 817/00).

W ocenie Sądu Okręgowego dokonana przez Sąd Rejonowy ocena zgromadzonego w postępowaniu materiału dowodowego - wbrew twierdzeniom apelacji - jest prawidłowa. Zarzuty skarżącego sprowadzają się w zasadzie jedynie do polemiki ze stanowiskiem Sądu i interpretacją dowodów dokonaną przez ten Sąd i jako takie nie mogą się ostać. Apelujący przeciwstawia bowiem ocenie dokonanej przez Sąd pierwszej instancji swoją analizę zgromadzonego materiału dowodowego.

Odnosząc się do twierdzeń apelacji wskazujących na niewłaściwą ocenę zgromadzonego w sprawie materiału dowodowego, poprzez nieuwzględnienie szeregu dowodów i w związku z tym dokonanie błędnych ustaleń faktycznych, podnieść należy, iż Sąd I instancji nie przekroczył granic swobodnej oceny dowodów logicznie argumentując, w jakim zakresie uznał za wiarygodną dokumentację zgromadzoną w sprawie oraz zeznania świadków i stron postępowania. Oceniając materiał dowodowy Sąd Rejonowy zaznaczył, iż nie dał wiary jedynie zeznaniom powoda w części w której twierdzi, że jego wynagrodzenie nie było uzależnione od frachtu, zeznaniom A. D. w części dotyczącej sposobu wynagradzania powoda. Nadto Sąd pominął dokumenty i inne dowody dotyczące: opłaty za kurs (...) oraz rozliczenia paliwa, zasadnie przyjmując, iż powyższe kwestie nie były objęte żadnym żądaniem. W związku z powyższym prawidłowo uznał, iż podnoszona przez pozwanego konieczność rozliczeń za paliwo z powodem i zaliczenia ewentualnych nadpłat na wysokość delegacji nie mogą być brane pod uwagę przy rozstrzygnięciu w niniejszej sprawie. W konsekwencji, Sąd oparł swoje rozstrzygnięcie na pozostałych przeprowadzonych w sprawie dowodach.

W ocenie Sądu Okręgowego, przedstawiona na poparcie dokonanej oceny materiału dowodowego argumentacja była spójna, przekonująca i oparta na zasadach doświadczenia życiowego. Skarżący natomiast sugerując iż Sąd działał w sposób stronniczy i dokonał wybiórczej oceny materiału dowodowego, nadto przedstawiając swój pogląd na sprawę, nie wykazał, iż wnioski Sądu są nielogiczne i wewnętrznie sprzeczne.

Zauważyć należy, że w apelacji zostały wskazane poszczególne okoliczności o treści dla strony pozwanej korzystne. Jest to jednak potraktowanie zebranego w sprawie materiału dowodowego w sposób wybiórczy, to jest z pominięciem pozostałego - nie wygodnego lub nie odpowiadającego wersji zdarzeń przedstawionych przez powoda. Fragmentaryczna ocena materiału nie może zaś dać pełnego obrazu spornych okoliczności. Zadaniem Sądu

Rejonowego – prawidłowo przez Sąd wykonanym – było przeprowadzenie całościowej oceny zebranego w sprawie materiału, ponieważ tylko taka mogła posłużyć dla oceny prawidłowości dokonanego powodowi wypowiedzenia.

W szczególności nie sposób zgodzić się z skarżącym, iż Sąd I instancji bezpodstawnie przyjął, iż powód odbył podróże służbowe w czasie i kierunku przez niego wskazanym. Raz jeszcze podkreślić należy, iż Sąd Rejonowy dokonując ustaleń faktycznych uwzględnił zarówno dokumentację przedstawioną przez powoda, jak i stronę pozwaną. Fakt odbycia przez powoda podróży służbowych znalazł potwierdzenie w zestawieniach delegacji załączonych do pozwu, ale przede wszystkim w przedstawionych przez pozwanego rozliczeniach wyjazdów, załączonych do akt sprawy (k. 102-139 oraz 145-146). Nie ulega bowiem wątpliwości, iż powyższe dokumenty zawierały daty wyjazdów pokrywające się z datami wskazanymi przez powoda. Natomiast strona powodowa ani w pismach przygotowawczych tj. w odpowiedzi na pozew, ani w toku procesu nie podnosiła, iż powód nie odbył wyszczególnionych w pozwie podróży służbowych. Skarżący kwestionował jedynie należność dochodzonego roszczenia i sposób wyliczeń powoda w przedmiocie wysokości niewpłaconych diet. Dopiero na rozprawie poprzedzającej wydanie wyroku pełnomocnik pozwanych podniósł, iż strona powodowa nie wskazała obiektywnych dokumentów na okoliczność odbywania podróży służbowych.

Mając powyższe na względzie należy zaznaczyć, iż w świetle przepisu art. 217 k.p.c. strona może, aż do zamknięcia rozprawy przytaczać okoliczności faktyczne i dowody na uzasadnienie swoich wniosków lub dla odparcia wniosków i twierdzeń strony przeciwnej, z zastrzeżeniem niekorzystnych skutków, jakie według przepisów kodeksu mogą dla niej wyniknąć z działania na zwłokę. Podczas całego postępowania strona pozwana nie była ograniczona w możliwości przedstawienia swych twierdzeń i dowodów w kwestiach istotnych dla rozstrzygnięcia. Niemniej jednak, nie wskazała żadnych zarzutów pozwalających na skuteczne zakwestionowanie twierdzeń powoda co do ilości, czasu i kierunku odbytych przez niego podróży służbowych. Skarżący podnosząc, iż wątpliwym jest zarówno czas, jak i ilość wyjazdów powoda nie podważył skutecznie zeznań powoda i przedłożonych przez niego dowodów. Nadto pominął fakt, iż złożona przez niego wraz z odpowiedzią na pozew dokumentacja (rozliczenie wyjazdów) pozostaje w sprzeczności z podnoszonymi zarzutami, co więcej potwierdza okoliczności przedstawione przez powoda. Nie ulega zatem wątpliwości, iż Sąd I instancji zasadnie przyjął wskazane przez powoda podróże służbowe za okoliczność bezoporną, znajdującą odzwierciedlenie w całości zebranego w sprawie materiału dowodowego.

W związku z powyższym, bezzasadnym pozostaje zarzut obrazu prawa materialnego tj. art. 6 k.c. poprzez jego niezastosowanie i bezpodstawnie przyjęcie odbycia przez powoda podróży służbowych we wskazanych przez niego okresach, wobec braku jakichkolwiek obiektywnych dowodów. W pierwszej kolejności należy podnieść, że art. 6 k.c. rozstrzyga o ciężarze dowodu w sensie materialnoprawnym i wskazuje, kogo obciążają skutki niewypełnienia obowiązku udowodnienia istnienia prawa. Do jego naruszenia dochodzi wtedy, gdy sąd orzekający przypisuje obowiązek dowodowy innej stronie, niż ta, która z określonego faktu wywodzi skutki prawne. Natomiast poza dyspozycją tego przepisu pozostaje ocena, czy strona na której spoczywa obowiązek dowodowy w należyty sposób się z niego wywiązała. Tego rodzaju uchybienia mogą być zwalczane wyłącznie za pomocą zarzutów naruszenia prawa procesowego (tak SN w wyroku z dnia 16 czerwca 2010 r. w sprawie I CSK 482/09, LEX nr 607236; podobnie w wyroku z dnia 5 kwietnia 2014 r. w sprawie II CSK 405/13, LEX nr 1480316). Innymi słowy, stanowisko Sądu I instancji, że powód wykazał, iż odbywał podróże służbowe w czasie i ilości sprecyzowanych w pozwie, w żadnym razie nie może być skutecznie podważone za pomocą zarzutu naruszenia art. 6 k.c.

Jednocześnie podkreślić należy, iż rozkład ciężaru dowodu polega na tym, że powód powinien udowodnić fakty pozytywne, stanowiące podstawę jego twierdzeń w zakresie okoliczności prawo tworzących, zaś pozwany, o ile faktów wskazywanych przez przeciwnika nie przyznaje, okoliczności je niweczące (wyrok Sądu Apelacyjnego w Krakowie z dnia 17 kwietnia 2014 r., I ACa 237/14, LEX nr 1602931). W niniejszej sprawie twierdzenia powoda co do okoliczności odbytych podróży, znalazły potwierdzenie w przeprowadzonych w toku postępowania dowodach, przedstawionych przez obie strony procesu. Natomiast strona pozwana poprzez nie wykazanie, iż powód w rzeczywistości nie wyjeżdżał służbowo w podanych przez siebie okresach i ilościach, tudzież nie wykazanie bezzasadności roszczeń zgłoszonych w przedmiotowej sprawie, jak ich zakresu i wysokości, nieskutecznie wniosła zarzut naruszenia prawa materialnego.

Nieuprawnioną jest również sugestia skarżącego, iż na gruncie rozpoznawanego przypadku Sąd Rejonowy bezpodstawnie uwzględnił roszczenia powoda o wypłatę ekwiwalentu za niewykorzystany urlop wypoczynkowy. Sąd I instancji, zasadzając na rzecz powoda ekwiwalent za 22 dni niewykorzystanego urlopu wypoczynkowego prawidłowo oparł się na twierdzeniach powoda oraz zeznaniach świadka A. D., gdyż jak słusznie podkreślił, pozwany w związku z zaniechaniem obowiązku prowadzenia dokumentacji w sprawach związanych ze stosunkiem pracy winien wykazać, iż wypłacił powodowi ekwiwalent za urlop wypoczynkowy albo, że urlop ten rzeczywiście powodowi udzielił - z czego bezsprzecznie się nie wywiązał.

Zgodnie bowiem z przepisem art. 94 pkt 9a k.p. pracodawca ma obowiązek prowadzenia dokumentacji w sprawach związanych ze stosunkiem pracy oraz akt osobowych pracowników (a więc także w zakresie udzielania urlopów wypoczynkowych). Jest to podstawowy obowiązek pracodawcy, a jego niewykonanie stanowi wykroczenie przeciwko prawom pracownika – naruszenie obowiązku prowadzenia dokumentacji w sprawach związanych ze stosunkiem pracy (art. 281 pkt 6 K.p.). Dokumentacja ta w pewnym zakresie stanowi potwierdzenie wywiązywania się pracodawcy z ciążących na nim, a wynikających z konkretnego stosunku pracy, obowiązków względem danego pracownika. Jak słusznie podkreślił Sąd I instancji, brak dokumentacji lub nierzetelne jej prowadzenie, wynikające z zaniedbania pracodawcy powoduje zmianę wynikającego z art. 6 k.c. rozkładu ciężaru dowodów, przerzucając go na osobę zaprzeczającą faktom, z których strona powodowa wywodzi skutki pozwu (wyrok SA w Białymstoku z 10 kwietnia 2003 roku, III APa 40/02, OSA 2003/12/43). Pracodawca ma w takich sytuacjach obowiązek wykazać, że pracownik nie pracował w takim rozmiarze, jak twierdzi, a tym bardziej jaki udokumentował (uzasadnienie wyroku SN z 5 maja 1999 roku, I PKN 665/98, OSNP 2000/14/535) Brak rzetelnej ewidencji czasu pracy obciąża więc pracodawcę, a nie powołującego się na nią pracownika.

Konsekwencją braku ewidencji czasu pracy lub jej nierzetelności jest powstanie po stronie pracownika możliwości udowodnienia wszelkimi sposobami tego, że pracował w określonych godzinach, w tym za pomocą dowodów z zeznań świadków, czy też własnoręcznie prowadzonej dokumentacji. Pracownik (powód) może powoływać wszelkie dowody na wykazanie zasadności swego roszczenia, w tym posiadające mniejszą moc dowodową niż dokumenty dotyczące czasu pracy, a więc na przykład dowody osobowe (wyrok SN 09-07-2009 II PK 34/09 LEX nr 527067).

Na gruncie rozpoznawanej sprawy powód w pismach procesowych podnosił, iż ekwiwalent za urlop wypoczynkowy nie został mu wypłacony, również świadek A. D. zeznała, iż powód nie korzystał z urlopu - mimo, iż składał wnioski urlopowe zawsze był w pracy, nadto, iż nie otrzymał ekwiwalentu za urlop.

Twierdzenia te nie zostały przez pozwanych w procesie w żaden sposób podważone. Strona pozwana nie przedstawiła w szczególności list płac, czy też potwierdzeń przelewów, które wskazywałyby na przekazanie powodowi ww. należności. Nie przedłożyła też ewidencji czasu pracy, która wskazywała by na brak świadczenia pracy przez powoda we wskazanych dniach. W związku z powyższym, uznać należy, iż strona pozwana nie wykazała w myśl art. 232 w zw. z 6 kc, iż dochodzone przez powoda roszczenia są bezzasadne, nadto, iż zasądzone mu w tym zakresie świadczenia zostały przez Sąd Rejonowy nieprawidłowo obliczone (z naruszeniem art. 92 § 1 i 2 kp). Na potwierdzenie swoich twierdzeń skarżący powołał się natomiast jedynie na świadectwo pracy powoda - które powód podpisał, a którego treści nie zakwestionował - wskazując, iż zamieszczono na nim adnotacje, iż pracownik otrzymał ekwiwalent za 10 dni urlopu. Podniósł również, iż powód korzystał z urlopów wypoczynkowych, o czym świadczą złożone przez niego wnioski urlopowe.

Odnosząc się do powyższego podnieść należy, iż świadectwo pracy wskazujące na wysokość należnego, czy też wypłaconego powodowi ekwiwalentu, samo w sobie nie przesądza, iż taki wymiar wskazanego świadczenia pracownikowi przysługuje, a tym bardziej, że w takim właśnie rozmiarze zostało mu wypłacone. Nieistotnym jest przy tym czy pracownik kwestionuje treść świadectwa pracy w przepisany do tego trybie czy też nie. Podkreślenia wymaga, iż świadectwo pracy jest ważnym dokumentem, ale zawiera jedynie oświadczenie wiedzy. Nie tworzy praw podmiotowych ani ich nie pozbawia. (Wyrok Sądu Najwyższego z dnia 2 czerwca 2006 r. I PK 250/05) Nie ma więc cech wyłączności w zakresie dowodowym w postępowaniu o realizację tych praw (uzasadnienie uchwały z dnia 28 września 1990 r., III PZP 15/90, OSNCP 1991 nr 4, poz. 45). Przyjąć zatem należy, że świadectwo pracy

nie jest dokumentem prawotwórczym i mającym znaczenie prejudycjalne dla ustalania ewentualnych uprawnień pracowniczych. Stąd też z braku roszczenia o sprostowanie świadectwa pracy nie można wywodzić faktu, iż poszczególne uprawnienia nie znajdujące potwierdzenia z jego treścią, pracownikowi nie przysługują.

Wobec powyższego nie można przyjąć jak chce skarżący, iż adnotacja na świadectwie pracy, przesądza o braku podstaw do wypłaty powodowi ekwiwalentu za niewykorzystany urlop, w wymiarze wskazanym przez Sąd I instancji, podczas gdy pracodawca w żaden inny sposób nie udowodnił, iż faktycznie wypłacił świadczenie należne powodowi. Nadto również sam fakt złożenia przez powoda wniosków urlopowych, nie świadczy o tym, iż rzeczywiście z urlopu korzystał. Złożenie przedmiotowych wniosków nie uprawnia bowiem pracownika do rozpoczęcia urlopu, gdyż nie może on sam sobie udzielić urlopu. Natomiast pozwany nie wykazał, iż uwzględnił wnioski powoda i wyraził zgodę na rozpoczęcie urlopu, a tym samym iż powód korzystał z urlopów wypoczynkowych we wskazanych okresach. Wobec nie wykazania powyższych okoliczności, zasądzenie na rzecz powoda ekwiwalentu za urlop wypoczynkowy, należało zatem uznać za w pełni zasadne.

Wbrew twierdzeniom skarżącego, nie można również przyjąć, iż Sąd I instancji bezzasadnie oddalił powództwo wzajemne pozwanego, w sytuacji gdy w wyniku dokonanych wzajemnych rozliczeń między stronami, do potrącenia w istocie nie doszło. Podnieść należy, iż z zebranego w sprawie materiału dowodowego tj. z zeznań powoda oraz przesłuchanych świadków wynika, iż szkoda została zaspokojona. Świadek J. J. zeznała, iż firma jest rozliczona z powodem co do wszystkich należności. Ponadto z przedstawionego przez samego pozwanego zestawienia wynagrodzenia powoda wynika, iż dokonano potrącenia pracowniczego na kwotę 4422 zł. Nadto w odpowiedzi na pozew strona pozwana wprost przyznała, iż dokonane przez pracodawcę potrącenia w wypłatach należności przysługujących powodowi na łączną sumę 4422 zł odbyły się za wiedzą i wolą powoda. Pozwany podkreślił, iż w zakresie dokonanych potrąceń powód pokrył mandat karny na kwotę 1000 zł, wydatki na paliwo w kwocie 1200 zł za transport towarów na trasie P. - J., koszt niezwróconych przez powoda palety - 390 euro (1622 zł) oraz koszt kursu (...) na sumę 600 zł. Zatem strona pozwana sama przyznała powyższą okoliczność. Natomiast na obecnym etapie postępowania, przecząc, iż doszło do jakichkolwiek rozliczeń finansowych między stronami nie przedstawiła żadnych miarodajnych dowodów. Wobec powyższego nie sposób przyjąć, iż szkoda nie została w całości naprawiona, a Sąd I instancji bezpodstawnie oddalił powództw wzajemne.

Również podnoszony w apelacji zarzut naruszenia art. 498 k.c. na gruncie przedmiotowej sprawy okazał się całkowicie bezpodstawny.

Zgodnie z art. 498 § 1 k.c. gdy dwie osoby są jednocześnie względem siebie dłużnikami i wierzycielami, każda z nich może potrącić swoją wierzytelność z wierzytelności drugiej strony, jeżeli przedmiotem obu wierzytelności są pieniądze lub rzeczy tej samej jakości oznaczone tylko co do gatunku, a obie wierzytelności są wymagalne i mogą być dochodzone przed sądem lub przed innym organem państwowym. Potrącenia dokonywa się przez oświadczenie złożone drugiej stronie. Oświadczenie ma moc wsteczną od chwili, kiedy potrącenie stało się możliwe (art. 499 k.c.) Przy czym wskazać należy, iż oświadczenie o potrąceniu powinno jednoznacznie precyzować wolę potrącenia, a w swej treści konkretyzować własną wierzytelność i jej zakres przedstawiony do potrącenia z wierzytelnością powoda, wskazywać również przesłanki jej powstania, wymagalności i wysokości (wyrok Sądu Apelacyjnego w Warszawie z dnia 5 lipca 2013 r. I ACa 395/12, LEX nr 1353893)

Tymczasem pozwany w toku procesu nie zgłosił zarzutu potrącenia, a jedynie podnosił, iż powód przywłaszczył sobie szereg kwot otrzymanych od pracodawcy tytułem zaliczek na delegację oraz paliwo, którą zaliczył na poczet diet, a w konsekwencji otrzymał z tytułu diet kwotę o 8885,73 zł wyższą od należnej. Wobec powyższego Sąd I instancji pominął dowody dotyczące rozliczenia paliwa, bowiem kwestie te nie były objęte żadnym żądaniem i w związku z tym podnoszona przez pozwanego konieczność rozliczeń za paliwo z powodem i zaliczenia ewentualnych nadpłat na wysokość delegacji nie mogły być brane pod uwagę przy rozstrzygnięciu w niniejszej sprawie.

Zarzut potrącenia został natomiast zgłoszony przez stronę pozwaną dopiero na etapie postępowania apelacyjnego. Podkreślić należy, iż co do zasady pozwanemu przysługuje prawo złożenia oświadczenia o dokonaniu potrącenia już

po zapadnięciu wyroku przed Sądem I instancji, może on także podnieść stosowny zarzut procesowy przed Sądem II instancji. Zgłoszenie zarzutu potrącenia w postępowaniu apelacyjnym podlega jednak ograniczeniom dowodowym przewidzianym dla tego stadium postępowania sądowego. Oznacza to ograniczenie skutecznego powołania się na ten zarzut do granic stanu faktycznego już wykazanego przed sądem pierwszej instancji lub okoliczności opartych na nowych faktach i dowodach dopuszczalnych w postępowaniu przed sądem apelacyjnym (art. 381 k.p.c., por. wyrok Sądu Najwyższego z dnia 9 października 2003 r., CK 319/02, LEX nr 82267 i Sądu Apelacyjnego w Poznaniu z dnia 25 maja 2006 r., I ACa 1315/05, LEX nr 214269). Tymczasem z materiału dowodowego zgromadzonego przed Sądem I instancji nie wynika aby zarzut potrącenia był zarzutem trafnym. W sprawie niejasnym jest bowiem jakie dokładnie kwoty tytułem zaliczek powód otrzymał, a nie wykorzystał i jaką sumę winien zwrócić. Strona pozwana przyznała bowiem, iż zaliczki na paliwo przekraczające faktycznie poniesione koszty paliwa zostały zaliczone na poczet zaliczek na delegację.

W kontekście powyższych rozważań, zarzuty apelacji wskazujące na naruszenie prawa procesowego oraz prawa materialnego nie zasługiwały na uwzględnienie. Sąd Rejonowy w sposób prawidłowy przeprowadził postępowanie dowodowe i trafnie wywiódł na podstawie zebranego w sprawie materiału, iż powództwo w zakresie ryczałtu za noclegi za podróże zagraniczne oraz w zakresie ekwiwalentu za urlop wypoczynkowy należało uwzględnić. Jednocześnie zasadnie oddalił powództwo wzajemne P. J. z uwagi na fakt, całkowitego zaspokojenia dochodzonego roszczenia.

Zaskarżone orzeczenie w pełni zatem odpowiada prawu.

Biorąc powyższe pod uwagę, Sąd Okręgowy zgodnie z treścią art. 385 k.p.c. oddalił apelację jako bezzasadną.